

SLOVENSKÁ
FILHARMÓNIA

ABONENTNÝ CYKLUS

— AB —

05. 02. 2026 | štvrtok | A4
06. 02. 2026 | piatok | B4
Koncertná sieň SF, 19.00

77. KONCERTNÁ SEZÓNA

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA

MARIÁN LEJAVA *dirigent*

KATARÍNA PAĽOVÁ *klavír*

Ivan Parík (1936 – 2005)

Musica pastoralis pre veľký orchester

10'

Ján Zimmer (1926 – 1993)

Koncert pre klavír a orchester č. 6, op. 71

(koncertná premiéra)

20'

Andante – Allegro, ma non troppo – Andante

Allegro – Andante con moto – Allegro

Adagio – Allegro con brio

Arthur Honegger (1892 – 1955)

Symfónia č. 3 Liturgická, H. 186

27'

Dies irae

De profundis clamavi

Dona nobis pacem

Prvé februárové koncerty Slovenskej filharmónie ponúkajú možnosť konfrontovať slovenskú hudobnú tvorbu s európskym kontextom. Program spája tri osobnosti 20. storočia, ktoré síce vychádzajú z odlišných kultúrnych a estetických východísk, no stretávajú sa v chápaní orchestra ako nositeľa významu a reflexie. Spoločným menovateľom večera nie je štýlová jednota, ale vážnosť výrazu presahujúca čisto hudobnú rovinu. Predovšetkým diela Jána Zimmera a Arthura Honeggera vznikali v konfrontácii s vojnou, politickým útlakom a rozpadom spoločenských istôt. Hudba tu nefunguje ako opis konkrétnych udalostí, ale ako ich vnútorné zrkadlenie – ako priestor, v ktorom sa osobná a kolektívna skúsenosť premieňa na sústredený umelecký tvar. Pre skladateľov predstavovala spôsob vyrovnávania sa s realitou ich časopriestoru; pre dnešného poslucháča zostáva nositeľom kolektívnej pamäti a podnetným mementom. Dnešný večer tak neprináša len kontrast medzi „domácom“ a „svetovým“, ale rôzne hudobné reakcie na skúsenosť 20. storočia. Orchester je pritom médiom, v ktorom sa tieto vrstvy stretávajú a nadobúdajú konkrétnu hudobnú podobu.

Tvorba **Ivana Paríka** sa v slovenskom hudobnom prostredí etablovala dôrazom na zvukovú jemnosť, koncentráciu a výrazovú i materiálnu úspornosť. Jeho hudobné myslenie bolo od začiatku úzko späté s komornosťou – nie ako žánrom, ale ako postojom k hudbe, založeným na odmietaní monumentálnosti, pátosu a zaužívaných prostriedkov. Tento postoj sa formoval v prostredí okruhu Alexandra Albrechta, ktorého Parík navštevoval od mladého veku a vďaka ktorému sa systematicky zoznamoval s komornou literatúrou i širšími kultúrnymi kontextmi. V raných skladbách ešte nachádzame vtedajšie dobové východiská, čoskoro sa však objavujú aj znaky jeho osobitej autorskej individuality: spomalenie hudobného času, intervalové konštrukcie a cit pre zvuk ako nositeľa výrazu. Od prelomu päťdesiatych a šesťdesiatych rokov sa Paríkova hudba postupne otvárala podnetom povojnovej avantgardy, predovšetkým vplyvu webernovského typu kompozičného myslenia. Hoci Parík uprednostňoval komorné obsadenia a prácu s hlasom, nevyhýbal sa ani orchestrálnej tvorbe.

Dielo ***Musica pastoralis*** vzniklo v roku 1984 a od svojich počiatkov je úzko späté so Slovenskou filharmóniou. Premiérové zaznelo 27. januára 1985 v Lipsku, Slovenskú filharmóniu dirigoval Bystrík Režucha, ktorému je aj venované. Dedikáciu pritom skladateľ formuloval nanajvýš osobne: *„Túto partitúru pripisujem Bystríkovi Režuchovi a jeho (blížiacim sa) päťdesiatinám s vďakou za celoživotné umelecké a ľudské priateľstvo.“* Z hľadiska zvukového pôsobenia ide o dielo sústredené na farebnosť orchestra a jemné vrstvenie zvukových plôch. Hudba nepôsobí idylicky ani opisne, jej charakter je zdržaný, miestami

až zastretý. Jednotlivé štruktúry sa v celkovom vyznení rozptyľujú do akvarelového zvukového obrazu, v ktorom sa asketickosť prostriedkov premieňa na nositeľa síce neokázalej, no hlbavej výpovede.

Kompozičná tvorba **Jána Zimmera** sa v posledných rokoch znovu dostáva do pozornosti verejnosti. Ako skladateľ, klavirista a organista vytvoril mimoriadne rozsiahle a štýlovo rozmanité dielo, zahŕňajúce 120 opusov. Väčšinu svojho tvorivého života prežil v tieni komunistického režimu, ktorý mu zásadným spôsobom komplikoval umelecké pôsobenie a poškodzoval osobné renomé. Na jednej strane bol rešpektovaným interpretom, skladateľom a súkromným pedagógom, ktorého hodiny navštevovali Peter Kolman, Tadeáš Salva, Ilja Zeljenka, Miro Bázlik a iní. Na druhej strane patril k značne rozporuplne vnímaným verejným osobnostiam. Príčiny možno hľadať v politickej perzekúcii zo začiatku päťdesiatych rokov, spojenej s politicky motivovanou kauzou okolo premiéry *Concerta grossa*. Návrat Zimmerovej hudby na koncertné pódia však v posledných rokoch odhaľuje vnútornú pestrosť, mnohostrannosť a štýlovú rozhladenosť jeho hudby, ktorú formovala ako domáca tradícia, tak aj širší európsky vývoj.

Detstvo prežil v Ružomberku v hudobne podnetnom prostredí – jeho matka Helena bola učiteľkou a doma rada hrávala na klavíri. Zimmerov prvý kontakt s hudbou bol teda profilovaný spontánne. Dôsledky Veľkej hospodárskej krízy však rodinu prinútili presťahovať sa najprv do Trnavy a neskôr do Bratislavy. Trnavské obdobie znamenalo pre Zimmera prvý intenzívnejší kontakt s profesionálnym hudobným prostredím vďaka osobnosti Mikuláša Schneidera-Trnavského. Rozhodujúce formovanie jeho hudobného myslenia sa viaže až k bratislavskému Konzervatóriu, kde študoval organ u Jozefa Webera, klavír u Anny Kafendovej a kompozíciu u Eugena Suchoňa. V čase Zimmerovho absolútória odchádza Suchoň na Vysokú školu pedagogickú – Zimmer sa tak stáva jeho jediným absolventom kompozície v histórii slovenskej hudby. Po skončení štúdií navštevuje ročné štúdium u Ferenca Farkasa v Budapešti a zúčastňuje sa na letných kompozičných kurzoch v Salzburgu u Davida Diamonda. Je to ale Suchoňovo pedagogické vedenie, ktoré mu poskytlo pevné remeselné základy, z ktorých čerpal počas celého života. Už v mladom veku sa Zimmer profiloval ako ambiciózny skladateľ orientovaný na veľké formy, premiéra jeho *Koncertu pre klavír a orchester č. 1* (1950) upozornila na jeho kompozičné aj interpretačné predpoklady a priniesla nadmieru prajné ohlasy v tlači. Nasledovali však už len desaťročia tvorby v podmienkach nového politického režimu. Napriek tomu sa stal autorom trinástich symfónií, siedmich klavírných koncertov, troch oper a množstva koncertantných, komorných, organových a vokálnych

diel; významne tiež prispel k slovenskej filmovej hudbe. Tvorba Jána Zimmera sa vyznačuje schopnosťou syntetizovať rozličné hudobné podnety. Nachádzame v nej modálne uvažovanie, zvukovú monumentálnosť, polytonalitu, neoklasicistické prvky i polyštýlové postupy. V zrelom tvorivom období zároveň prijíma modernejšie kompozičné techniky 20. storočia – dodekafóniu, atonalitu či improvizačné prvky.

Koncert pre klavír a orchester č. 6, op. 71 (1972) vznikol v období nástupu normalizácie, keď sa v Československu opätovne sprísňovala politická kontrola nad verejným a kultúrnym životom. Ide o roky, ktoré priniesli rozsiahle čistky a zásadné obmedzenie umeleckej slobody, čo výrazne ovplyvnilo spoločenskú atmosféru. Toto dielo sa pohybuje v časovej a estetickej blízkosti *Symfónie* č. 8, s ktorou zdieľa viaceré výrazové a kompozičné črty. Obe sa vyznačujú kombináciou vzdoru, napätia a rezignácie, čím priamo odrážajú dobový kontext svojho vzniku.

Arthur Honegger patrí k osobnostiam hudby 20. storočia, ktorých tvorba sa vymyká jednoznačnému štýlovému zaradeniu. Hoci bol spájaný so skupinou Les Six, jeho hudobný jazyk má ďaleko od hravosti či irónie, ktoré sa s týmto okruhom často spájajú. Vychádza z pevnej kontrapunktickej disciplíny, výrazovej prísnosti a z hlbokého záujmu o dramatický potenciál hudby – črty, ktoré sa výrazne uplatňujú najmä v jeho orchesternej tvorbe.

Jeho ***Symfónia č. 3*** s podtitulom ***Liturgická*** vznikla v rokoch 1945 – 1946 ako bezprostredná reakcia na skúsenosť druhej svetovej vojny a patrí k najzávažnejším Honeggerovým dielam. Vedome sa v nej vyhýba programovej ilustratívnosti, no jednotlivé časti nesú názvy prevzaté z liturgických textov, ktoré naznačujú ich celostný rámec. Hudba tak neponúka náboženskú meditáciu v tradičnom zmysle, ale skôr existenciálnu výpoveď o násilí, utrpení a krehkej nádeji na zmierenie. Prvá časť (*Dies irae*) je poznačená prudkým, až deštruktívnym napätím, v ktorom sa dramatické gestá a ostinátne rytmy spájajú do obrazu sveta zmietaného nenávisťou a chaosom. Druhá časť (*De profundis clamavi*) prináša výrazný kontrast – sústredenú, introspektívnu hudbu, v ktorej sa lyrické plochy miešajú s neistotou a otázkami bez jednoznačnej odpovede. Záverečná časť (*Dona nobis pacem*) začína ťaživým pochodovým rytmom, ktorý Honegger sám chápal ako obraz neľudského mechanizmu násilia; až po jeho vyčerpaní sa v hudbe objavuje tichá, krehká prosba o mier. *Symfónia* bola prvýkrát uvedená v Zürichu v roku 1946 a rýchlo si získala medzinárodné uznanie ako dielo, ktoré dokáže bez pátosu a moralizovania sprostredkovať skúsenosť povojnovej dezilúzie. *Liturgická symfónia* tak nepredstavuje triumfálny záver vojnového obdobia, ale skôr trizvu reflexiu sveta, ktorý si ešte len hľadá cestu k vnútornej rovnováhe.

Ondrej Veselý

KATARÍNA PAĽOVÁ

Klaviristka, komorná hráčka a členka CODEnsemble, sa zameriava najmä na hudbu 20. a 21. storočia s akcentom na diela menej hrávaných či zabudnutých autorov. Doposiaľ uviedla diela skladateľov ako napr. S. Feinberg, N. Roslavets, G. Scelsi, J. Guillou, V. Bibík, T. Takemitsu či T. Kõrvits. Premiérovala niekoľko skladieb slovenských autorov (Iršai, Kmitová, Kolář, Paľa, Steinecker) a zároveň uviedla množstvo diel zahraničných autorov v slovenskej či českej premiére.

Ako sólistka i komorná hráčka účinkovala na viacerých pódioch a festivaloch na Slovensku i v zahraničí, ako napr. Festival Messiaen au Pays de la Meije (FR), Piano Pulse (FR), Moravský podzim (ČR), Mezinárodní hudební festival Kutná Hora (ČR), Melos-Étos, Košická hudobná jar, Konvergencie, PIANO Days, Albrechtina, Orfeus či koncertný cyklus Filharmonie Brno, Ensemble Opera Diversa (CZ) a ďalšie. Spolupracovala s dirigentmi ako M. Lejava, G. Tardonová, M. Vlasák či K. Illievsky, a to s orchestrami Ensemble Opera Diversa, VŠMU Modern Orchestra a Symfonický orchester Slovenského rozhlasu. So Slovenskou filharmóniou debutuje koncertom J. Zimmera.

Paľová študovala na Konzervatóriu v Žiline (hra na klavíri, dirigovanie), zároveň bola členkou študentského ansámblu pre súčasnú hudbu Veni Academy. Následne študovala hru na klavíri na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne (I. Gajan). V roku 2022 dokončila doktorandské štúdium na VŠMU pod vedením I. Gajana. Zúčastnila sa majstrovských kurzov u E. Indjića, A. Serdara, D. Vandewalle, J. Powella a ďalších.

Aktivity Paľovej od roku 2020 zahŕňajú aj nahrávaciu činnosť. V spolupráci so svojím životným a umeleckým partnerom Milanom Paľom doposiaľ nahrala desať albumov s tvorbou pre husle/violu a klavír skladateľov S. Feinberga, V. Bibíka, A. Schnittkeho, P. Dusapina, B. Kutavičiusa, R. Bergera, F. Emmerta a ďalších pre vydavateľstvo Pavlík Records. Album Valentin Bibík – Viola Sonatas získal ocenenie Radio_Head Awards 2022 – Nahrávka roka v kategórii klasická hudba. V rovnakom vydavateľstve vyšiel Kataríne Paľovej i prvý sólový dvojalbum s názvom *Augure* (2022).

MARIÁN LEJAVA

Dirigent, skladateľ a pedagóg Marián Lejava patrí k najvýraznejším a najvýznamnejším osobnostiam svojej generácie a súčasnej slovenskej hudobnej scény. Ako hlavný dirigent formoval ansámble VENI ensemble, Melos Ethos Ensemble, Ensemble Prague Modern a stal sa iniciátorom a umeleckým vedúcim Bratislava Contemporary Players.

V roku 2010 inicioval a stál pri zrode projektu VENI ACADEMY pod hlavičkou slovenskej sekcie ISCM, súboru, ktorý sa venuje výchove najmladšej generácie hudobníkov. V rokoch 2010 – 2015 v ňom pôsobil ako dirigent a lektor. S ansámblom realizoval nahrávky dvoch významných albumov – VENI ACADEMY: Rolling Tones / In zarter Bewegung (Radio_Head Award 2013, najlepšia nahrávka roka/vážna hudba) a Elliot Sharp: Dispersion, vydaný prestížnym americkým vydavateľstvom Mode Records.

Lejava spolupracoval aj s Ensemble Opera Diversa v Brne, s ktorým vydal tri CD albumy. Dlhoročná spolupráca s huslistom Milanom Paľom vyústila do spoločnej nahrávky husľových koncertov K. Szymanowského a A. Berga (Radio_Head Award 2016, nahrávka roka/vážna hudba). Významným počínom Lejavovej dirigentskej iniciatívy bolo v roku 2022 založenie medzinárodného ansámbľu CODensemble, ktorý na jar 2024 nahral husľový koncert Quad od Pascala Dusapina s huslistom Milanom Paľom. Spolu s koncertom Aufgang tak vytvorili svetový unikát – prvé spoločné uvedenie oboch diel na jednom albume.

Marián Lejava od počiatku profesijného formovania kráčaľ cestou, kde sa skladba a dirigovanie prelínali v jedinečnej symbióze. Počas štúdiá na VŠMU v Bratislave pod vedením V. Bokesa, B. Režuchu, R. Stankovského, S. Macuru a O. Lenárda sa súčasne zdokonaľoval na zahraničných medzinárodných kurzoch a akadémiách u ikon hudobného sveta (P. Eötvös, Z. Nagy, I. Fisher, E. Urbanner, T. Murail a i.). Od roku 2010 učí orchestrálne dirigovanie a skladbu na VŠMU, od septembra 2024 je vedúcim Katedry skladby a dirigovania.

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA

bola založená v roku 1949. Pri jej umeleckom zrode stáli dve významné osobnosti medzinárodného hudobného života V. Talich (1949 – 1952) a Ľ. Rajter (1949 – 1976). Na umeleckom profilovaní orchestra sa podieľali ďalší šéfdirigenti – T. Frešo, L. Slovák, L. Pešek, V. Verbickij, B. Režucha, A. Ceccato, O. Lenárd, J. Bělohlávek, V. Válek, P. Feranec, E. Villaume a J. Judd. V rokoch 2020 – 2025 bol šéfdirigentom Daniel Raiskin. V sezóne 2025/2026 budú Daniel Raiskin a Ondrej Olos spoločne pôsobiť ako stáli hosťujúci dirigenti.

Slovenská filharmónia realizovala množstvo nahrávok pre rozhlas, tele víziu a hudobné vydavateľstvá OPUS, Supraphon, Panton, Hungaroton, JVC Victor, RCA, Pacific Music, Naxos a Marco Polo. Je pravidelným hosťom významných európskych hudobných pódíí a festivalov. V rámci svojich početných zahraničných zájazdov vystúpila v takmer všetkých európskych krajinách, na Cypre, v Turecku, USA a pravidelne hosťuje na koncertných turné v Japonsku, Južnej Kórei, Ománe a Spojených arabských emirátoch.

V posledných rokoch absolvoval orchester Slovenská filharmónia turné okrem Japonska, Južnej Kórei aj v švajčiarskom Murtene, vystúpil na prestížnych pódíách ako Liederhalle Stuttgart či Kolínska filharmónia a koncertoval v Záhrebe, Maribore i na Festivale Krumlov s Maximom Vengerovom. V sezóne 2025/2026 orchester realizuje so stálym hosťujúcim dirigentom D. Raiskinom pokračovanie nahrávok symfónií F. Schmidta. Orchester prijal pozvanie na koncerty v rámci cyklu Festspielhaus v Salzburgu, na Lednicko-Valtický festival, predstaví sa aj na domácich festivaloch Allegretto Žilina a Košická hudobná jar. V rámci zahraničných turné v sezóne 2025/2026 vycestuje Slovenská filharmónia do Španielska a Japonska, kde po jej boku vystúpia sólisti ako basbarytonista M. Mimica, huslistka A. Conunova či klaviristi N. Rodiles, A. Gorlatch, O. Scheps.

BUDÚCI PROGRAM

11. 02. | st | J1

Koncertná sieň SF, 18.00

SYMFONICKÝ ORCHESTER KONZERVATÓRIA V BRATISLAVE

JURAJ JARTIM *dirigent* | **MÁRIA KOVALČÍKOVÁ** *husle* |

NATÁLIA BOLEBRUCHOVÁ *soprán* | **ONDREJ SÝKORA** *klavír* |

VIKTOR ILLÉS *klavír* | **MARTIN ILLÉS** *klavír*

Camille Saint-Saëns Koncert pre husle a orchester č. 3 h mol,
op. 61

Gaetano Donizetti *Chacun le sait*, ária Márie z opery Dcéra
pluku

Camille Saint-Saëns Koncert pre klavír a orchester č. 2 g mol,
op. 22

Francis Poulenc Koncert pre dva klavíry a orchester d mol

Eduard Hagerup Grieg *Peer Gynt* – Suita č. 1, op. 46

15. 02. | ne | O2

Koncertná sieň SF, 16.00

ANNE-GAËLLE CHANON *organ*

Nicolas de Grigny Gloria de la Messe (výber)

Alexandre Pierre François Boëly

Canone all'ottava h mol, op. 18 č. 11

Andante moderato h mol, op. 18 č. 4

César Franck Chorál č. 2 h mol

Jehan Alain Tri tance

Maurice Duruflé Prelúdium a fúga na meno Alain, op. 7

17. 02. | ut | KH3

Malá sála SF, 19.00

MILAN PAĽA *husle* | **KATARÍNA PAĽOVÁ** *klavír*

Maurice Ravel Sonáta č. 1 pre husle a klavír, M. 12

Jana Kmitňová Violin Memory

Milan Paľa Acies (premiéra)

Anton Steinecker Solitudo

George Enescu Dojmy z detstva, op. 28

SPOLU NA KONCERT

Medzinárodná kampaň
Národný týždeň manželstva

Organový recitál

15. 2. 2026 o 16.00

Anne-Gaëlle CHANON

N. DE GRIGNY | A. P. F. BOËLY

C. FRANCK

J. ALAIN | M. DURUFLÉ

Valentínsky koncert

17. 2. 2026 o 19.00

Milan PAĽA – Katarína PAĽOVÁ

M. RAVEL | J. KMIŤOVÁ

M. PAĽA

A. STEINECKER | G. ENESCU

1+1 vstupenka zdarma

pri zakúpení od 9. do 17. 2. 2026

v pokladnici SF

Piesňový večer

Simona Houda Šaturová *soprán*
Marek Kozák *klavír*

Leoš JANÁČEK

Moravská lidová poezie v písních
(výber)

Eugen SUCHOŇ

Piesne z hôr (výber)

Vítězslav NOVÁK

V národním tónu, op. 11/4 (Eklogy)

Pavel HAAS

Sedem piesní, op. 18

Leoš JANÁČEK

V hmlách

Klement SLAVICKÝ

Ej, srdénko moje

3. 3. 2026, 19.00

utorok, Malá sála Slovenskej filharmónie

Slovenská filharmónia, Medená 3, 816 01 Bratislava, SR

Pokladnica Slovenskej filharmónie

Reduta, Nám. Eugena Suchoňa 1, Bratislava
otvorená v pracovných dňoch po – pia 12.00 – 18.00
a hodinu pred koncertom v mieste jeho konania
Zmena programu a interpretov vyhradená.

Rezervácie

+421 2 20 47 52 33, +421 2 20 47 52 93
vstupenky@filharmonia.sk
online predaj a rezervácie vstupeniek
www.filharmonia.sk
Predaj vstupeniek na vybrané koncerty aj v sieti Ticketportal

Slovenská filharmónia vyhotovuje obrazové snímky
a zvukové a zvukovo-obrazové záznamy z koncertov
a je oprávnená ich použiť primeraným spôsobom
na umelecké účely.

**NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA**
EUROSISTÉM

HRDÝ PARTNER SF

AUTO | *Prestige*
bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

● RÁDIO
● DEVÍN

• tasr •

|| • Hudobný
život

{ OPERA
SLOVAKIA

Klasika
Plus.cz

MOA
kultúra

□ P E R A +

S I T A

Forbes

viva rádio

SME

tyždenník
slovenka

FinReport

CITYLIFE
ČO SA DEJE
V BRATISLAVE A OKOLÍ

THE
SLOVAK SPECTATOR

SLOVAKIA | ONLINE

Slovenská filharmónia je štátna príspevková
organizácia Ministerstva kultúry SR

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stretneme sa na koncerte